

תכניית כנס איגוד המתכננים "בלב העיר – התחדשות מרכזי ערים"

18:00 – 16:30	סבב 3	16:00 – 14:30	סבב 2	13:15 – 11:45	סבב 1	
	טכנולוגיה והעיר המרכז למוסיקה מן המזרח	מעבר לעיר היצריתית: עשור למדיניות המעמד היצרית במרכז העיר ירושלים ניסן נתיב – אולם תיאטרון	קמפוס ירושלים לאומנויות: תכנון במשאב הציבורי, מדיניות וכלכלה ניסן נתיב – אולם תיאטרון			1
	תכנון לשם שינוי – התחדשות מרכזי ערים בתהליכי עומק ושותפויות אסטרטגיות ורטיגו	התחדשות מרכזי ערים בישראל-הצלחות, כישלונות, אתגרים סם שפיגל (בית קולנוע 3)	מע"רים מתהווים בירושלים: מגמות בהתפתחות ובתכנון מרכזי העסקים בירושלים בית העם – אולם מרכזי			2
	משבר הדיור בחברה החרדית ניסן נתיב (בלק בוקס)	טיפולוגיה של התחדשות עירונית סם שפיגל (אולפן צילום)	שימושים זמניים בנכסים ושילוב אימפקט בתכנון ויזמות ניסן נתיב (בלק בוקס)			3
	שימור וזהות עירונית ניסן נתיב – אולם תיאטרון	איזונים ובלמים של תהליך התכנון -פנינו לאן? המרכז למוסיקה מן המזרח	העיר כמרחב חיים למגוון אוכלוסיות בית העם (לובי עליון)			4
	נחלים, רחובות, קהילות, חללים, עסקים... והעיר שביניהם סם שפיגל (אולפן צילום)	התחדשות עירונית- "צעד אחד קדימה"- לא רק בניינים סם שפיגל (בית קולנוע 2)	תכנון במציאות משתנה: מאסטרטגיה מרחבית לאומית למקומית סם שפיגל (בית קולנוע 3)			5
	כיצד ניתן להגדיל את מלאי הדיור בירושלים המזרחית סם שפיגל (בית קולנוע 1)	מרכז העיר המזרחית, לאן? בית העם (לובי עליון)	התחדשות עירונית – גשטלט או מכניקה סם שפיגל (בית קולנוע 1)			6
	חדשנות עירונית- כלים מתקדמים להערכת תכנון סם שפיגל (בית קולנוע 2)	קהילות בעיר דוג'ו	"היער והעיר" סם שפיגל (בית קולנוע 2)			7
	פרויקטי תחבורה והשפעתם על המרחב העירוני סם שפיגל (בית קולנוע 3)	מרכזי תחבורה ציבורית – מנוע להתחדשות ושילוב עירונית בית העם – אולם מרכזי	תכנון תומך תחבורה ציבורית ותנועה מקיימת - כלי אבחון לתכניות בית העם (לובי כניסה)			8
	תכנון מוקדי תעסוקה כמנוע לשינוי כלכלי-חברתי במזרח ירושלים בית העם (לובי עליון)	מתעשייה מסורתית לעירוב שימושים - תהליך התחדשות אזורי תעשייה עירוניים בישראל ורטיגו				9
	לחשוב מחדש על מרכזי התעסוקה בערים בית העם (לובי אולם)	תכנון ודחיקה בעיר סם שפיגל (בית קולנוע 1)				10
		ערים במשבר האקלים: בין אוכלוסיות פגיעות להערכות מיטבית למשבר האקלים נתיב ניסן (בלק בוקס)				11
		תכנון אתרי טבע עירוניים קהילתיים בית העם (לובי כניסה)				12

פירוט המושבים יום ה' 8/6/23 8:00 – 20:00

מליאה 9:00 – 11:00

פתיחה : מתכננות תמי גבריאל וד"ר רחל קטושבסקי, יו"ר שותפות של איגוד המתכננים
משה ליאון, ראש העיר ירושלים
אינג' יואל אבן, מהנדס העיר ירושלים
מתכנן רפאל אלמליח, מנכ"ל מנהל התכנון
עידו הרשקוביץ, מנכ"ל עדן, החברה לפיתוח כלכלי בירושלים
הענקת פרס יקיר.ת התכנון
הענקת פרס ע"ש חגית אדיב- גיאנו לתכנון חברתי

25 השנים הראשונות: תכנון ומעשה בהתחדשות מרכז העיר ירושלים 1998 - 2023 עופר מנור, אדריכל העיר ירושלים

ירושלים כמשל – "עתידים אפשריים במציאות מורכבת"
פאנל בהנחיית אדריכל רועי לביא, מנהל אגף תכנון עיר, עיריית ירושלים
אדריכלית ליאת בריקס-אתגר, סגנית נשיא בצלאל
פרופ' שלמה חסון, האוניברסיטה העברית
ניר חסון, הארץ ומכון טרומן, האוניברסיטה העברית

סבב ראשון 11:45 – 13:15

1. קמפוס ירושלים לאומנויות: תכנון במשאב הציבורי, מדיניות וכלכלה

קמפוס ירושלים לאומנויות ומתחם בית העם מהווים מקרה בוחן המדגים תפיסת תכנון חדשה של עיריית ירושלים בהובלת חברת עדן במשאב הקרקע הציבורית. בירושלים המצטופפת, הקמפוס הינו דוגמה למרחב עירוני רב שכבתי חדש המשלב פרוגרמות של אקדמיה, תרבות, יצירה ודירור מיוחד. המושב יעסוק בהיבטים שונים של קידום מתחמים ציבוריים שלמים ומרובי שימושים, מנקודת המבט של מדיניות ואסטרטגיה עירונית, תכנון, אדריכלות וכלכלה.

יו"ר : ליאור בר-דור, משנה למנכ"ל, עדן, החברה לפיתוח כלכלי בירושלים
דוברים :

נאוה דיסנצ'יק, יועצת ראש העיר ירושלים לתרבות ואמנות בשיחה עם ליאור בר-דור
מאירה קובלסקי, אפרת-קובלסקי אדריכלים
סלמה מילסון-ארד, ארד סימון אדריכלים
דנה בורשטיין, סמנכ"ל תכנון ונכסים, עדן, החברה לפיתוח כלכלי בירושלים
חגי רגב, הממונה על כלכלה אורבנית

2. מע"רים מתהווים: מגמות בהתפתחות ובתכנון מרכזי עסקים בירושלים

תהליכי ההתחדשות והציפוף בעיר ירושלים, מובילים, בין השאר, להרחבת גבולות המע"ר לעבר אזורים חדשים בעיר. במושב נעסוק בתכנון במע"ר הקיים ובתכנון המע"רים המתהווים ונתמקד בציפוף לאורך צירי הרכבת הקלה, בפיתוח סביב תחנות הרכבת הכבדה במרכז העיר ובמתחם התחנה, בסוגיות בשימור המרקם והזהות של המע"ר ההיסטורי, ובפיתוח רובע עירוני חדש בתלפיות.

יו"ר : אוהד רוזנווסר, כלכלן ומתכנן ערים, חברת אביב

דוברים :

דן קינן, מתכנן מחוז ירושלים
רועי לביא, מנהל אגף תכנון עיר, עיריית ירושלים
שרון דינור, מחלקת שימור מבנים, עיריית ירושלים
דן בן עמרם, מנהל פרויקט הרכבת הכבדה עבור חברת עדן, חברת דן בן עמרם הנדסה וניהול
חן נאור, יועץ בכיר לחברה פרוגרמה ומדיניות ציבורית, חברת אביב

3. שימושים זמניים בנכסים ושילוב אימפקט בתכנון ויזמות

למפעלים מזהמים ונטושים ומבנים ישנים הזדמנות ייחודית להשפעה חיובית על הרקמה העירונית באמצעות תכנון חדשני, איכותי וסביבתי. שימושי ביניים נועדו לתת פתרון לנכסים, אשר בשנות התכנון, ממשיכים לעמוד ללא שימוש מיטבי או ללא שימוש כלל, על מנת שלא יהוו מפגע עירוני ויצרו מרחב של הזנחה ופחד בלב העיר. נבחן את היבטי אימפקט בעולם התכנון והבנייה, שיתופי פעולה בין מגזריים לפתרונות בעיות עירוניות, אתגרים בשימושים זמניים ועוד.

יו"ר: אביב נגבי, קבוצת ריאליטי

דוברים:

אבישי קימלדורף, קבוצת ריאליטי
אביעד מור, מהנדס עיריית חלון
תמיר ארביב, גיאוקרטוגרפיה
חגית נעלי יוסף, מחלקת תכנון אסטרגי, עיריית תל אביב
רוני לוי, אגף תכנון, עיריית נהריה
מלינה גיצין אבירם, עמותת זומו

4. העיר כמרחב חיים למגוון אוכלוסיות

במושב יוצג תדריך תכנון שרותי רווחה, הראשון מסוגו בישראל. התדריך מיועד לשפר את הקצאת המענים לשרותי רווחה למכלול אוכלוסיות במסגרת פרוגרמות לצרכי ציבור. יוצגו הכללים להקצאה ופריסה מרחבית של כ- 80 שרותי רווחה ושילובם במרחב העירוני תוך תכנון מיטבי של משאבי קרקע ושילוב אוכלוסיות שונות בקהילה.

יו"ר: עפרה כרמון-אבן, משרד הרווחה והביטחון החברתי

דוברים:

עפרה אבן כרמון, משרד הרווחה והביטחון החברתי
רונית דוידוביץ-מרטון, משרד ד.מ.ר
גילה רונן, מנהל הרווחה והשירותים החברתיים בבית שמש

5. תכנון במציאות משתנה: מאסטרטגיה מרחבית לאומית למקומית

תכנון אסטרגי, בניגוד לתכנון סטטוטורי, מגדיר תהליך וגם פעולות. על מנת להגיע לתוצאות קונקרטיות יש צורך לקדם תכנון אסטרגי ברמות שונות. במושב יוצגו רמות שונות של תכנון אסטרגי – החל מן הרמה הלאומית (תכנית 2040 והתכנית האסטרטגית המרחבית) הרמה האזורית (אשכול נגב מזרחי) והרמה המקומית אזורית (קריית שמונה וסביבתה). בסיום ההרצאות יתקיים פנל בנושא שיתופי פעולה ותוצרים אפשריים.

יו"ר: רוני בר, מנהל התכנון

דוברים:

שחר סולר, תכנון אסטרגי מנהל התכנון
מרב מורד, אשכול נגב מזרחי
טל עוזיאל-כרמל, מהנדסת עיריית קרית שמונה
איתי בארי, ב"ס למדעי המדינה, אוני' חיפה, ויונתן לוזר, הטכניון

6. התחדשות עירונית – גשטלט או מכניקה ?

במושב נבחן את הדילמה של ה"מכפיל" המעצב בניינים סטנדרטיים גרמיים כמעט, זהים בכל הארץ. האם נוכל ליצור פרויקטים עם צבע וריח מקומיים, אשר המכנה המשותף ביניהם איננו במכפיל או בבנין H אלא במודלים אחרים. נעשה זאת ע"י התבוננות בתדריך שכונה לכל החיים ולזיקנה של משהב"ש, עם מודלים חדשים למגורים, בפרויקטי התחדשות במתחם הר הצופים- שכונת ברסלטה, ובבחינת הפרדיגמה בפרויקטי התחדשות עירונית יזמית למגורים בשכונות ירושלים- קטמונים ומרכז העיר.

הנחיה : נעמי אנגיל, אדריכלית, לשעבר מתכנתת מחוז ת"א
דוברים :

נעמי אנגיל, אדריכלית לשעבר מתכנתת מחוז ת"א
רונית אשד – לוי, מנכ"לית אפריקה ישראל התחדשות עירונית
אמיר אלכופר, מליס אדריכלות ובינוי ערים בע"מ
רינת בן נון, מתכנתת חברתית

7. "היער והעיר"

יער צמוד דופן לעיר מעלה אתגרים ופוטנציאלים משותפים. יערות ישראל מספקים שירותי מערכת יערניים רחבים בהיותם שטחים פתוחים רציפים בעלי עושר ומגוון ביולוגי, שטחי פנאי נופש ושהייה, שטחים המחזקים את החוסן הציבורי ומהווים חלק מרכזי בחינוך, רווחה והבריאות של הציבור ובעלי ערך חשוב לאיכות החיים בישראל. לכל זאת משנה תוקף וחשיבות עם ריבוי האוכלוסין והצורך לספק שטחי פנאי באיכות וברמות תואמות, והעלייה במודעות לתרבות הפנאי במרחב הפתוח, במדינה עירונית וצפופה.

יו"ר : נעה טל, אדרי' נוף, מנהלת אגף תכנון קק"ל

דוברים :

נעה טל, מנהלת אגף תכנון, קק"ל
בלה נודלמן, אדרי' מרחב מרכז קק"ל
רינה מגן, החוג ללימודי הסביבה, אוני' תל-אביב
גידי בשן, מנהל אזור ההר קק"ל

8. תכנון תומך תחבורה ציבורית ותנועה מקיימת - כלי אבחון לתכניות

בשנת 2019 פרסמו משי' התחבורה ומינהל התכנון מסמך הנחיות, שמטרתו לסייע למתכננים ללשכות התכנון לבחון כיצד ניתן לשפר את המדדים התחבורתיים של תכניות. במושב תוצג סדרת תבחינים שפותחה על מנת לאבחן תכניות בהיבט של רשת הרחובות המוצעת ומידת תמיכתה בתנועה מקיימת. יוצג הכלי לאבחון רשת הדרכים, והדגמה לבדיקת תכניות ולהכנת תכניות באמצעות כלי זה.

יו"ר : גיא קב ונקי, יועץ אורבני

דוברים :

יונתן לוינגר, יועץ למינהל תשתיות במשרד התחבורה
יוסי ישראלשווילי, יועץ ללשכת התכנון מחוז דרום
מיכאל וינד, כהן וינד ושות'

שבב שני 14:30 – 16:00

1. מעבר לעיר היצריתית: עשור למדיניות המעמד היצריתית במרכז העיר ירושלים

לפני כעשור עיריית ירושלים אימצה תכנית אסטרטגית לפיתוח כלכלי של העיר באמצעות משיכת 'המעמד היצריתית' לעיר תוך יצירת מוקדי משיכה ותעסוקה עבורו. לאחר עשור של עשייה, מעברם של כלל בתי הספר לאומנות ועיצוב למרכז העיר, והתבססותה של העיר כמרכז אקדמי מוביל ברמה הארצית, נבקש לקיים דיון אודות הפעולות השונות שננקטו, ולבחון האם וכיצד המושג "המעמד היצריתית" ותיאוריית השינוי העומדת בבסיסו רלוונטיים לאתגרים ולהזדמנויות הניצבים כעת בפני פיתוח מרכז העיר של עיר גדולה.

יו"ר: שרון מנדלבאום, מנהלת האגף לפיתוח עירוני, אסטרטגי ועסקי, עיריית ירושלים

דוברים:

שלמה לוי, מנהל רשות צעירים, מינהל תרבות חברה וספורט, עיריית ירושלים
עידו לויט, מנהל חדשנות אורבנית, עדן – החברה לפיתוח כלכלי בירושלים
נטע מייזלס, מנכ"ל מרכז האמנות 'המפעלי' ועמותת רוח חדשה
נגה קידר, סוציולוגית, הקליניקה האורבנית באוניברסיטה העברית

2. התחדשות מרכזי ערים בישראל – הצלחות, כישלונות, אתגרים

למרות מאמצי התחדשות מרכזי הערים, רובם ממשיכים להתיישן. אחת התשובות האפשריות היא כי מערכות מורכבות מתאפיינות בתופעות מגיחות (התחדשות) לצד שינויים זוחלים (התיישנות). שתי התופעות מתרחשות במגוון תחומים במקביל, וקשורות להתלכדות של התחומים יחד. במושג זה ננסה להגדיר, דרך ניסיון מצטבר של מספר ערים, דרך הצלחות ודרך כישלונות, מקצת מהתנאים ההכרחיים להתחדשות ואם וע"פ אילו אמות מידה יש לתעדף פרויקטים.

יו"ר: ארי כהן, אדר' ארי כהן-מיכל וינד אדריכלות ובינוי ערים

דוברים:

אלה זילברפרב בן עזרא, ארי כהן-מיכל וינד אדריכלות ובינוי ערים
דוד גוגנהיים ואיתן רונאל, גוגנהיים, רונאל, לוי אדריכלים ומתכנני ערים
טל הראל, גיאוקרטוגרפיה
ערן וקסלר - מהנדס עיריית בני ברק
חנה חרמש - מהנדסת עיריית הרצליה

3. טיפולוגיה של התחדשות עירונית

תהליכי התחדשות עירונית המתקיימים כיום פוסחים על ישובים הנמצאים מחוץ לאזורי הביקוש, בהם נדרשת התחדשות עירונית. במושג נדון בנושאים הבאים: ערעור מקומו של המניע הכלכלי כגורם מוביל מרכזי בתהליך; הבנת המורכבות החברתית והצורך במתן מענה הולם לאוכלוסיות ותרבויות שונות; שיקום ושיפור התנאים הסביבתיים בערים המצטופפות; מתן פתרונות יצרתיים מרחביים ליצירת מרקם אורבני מאוזן, בעל חוסן וגמיש לפיתוח עתידי.

יו"ר: תגית כלימור, קנפו כלימור אדריכלים, הטכניון

דוברים:

תגית כלימור, קנפו כלימור אדריכלים, הטכניון
תמיר מנצור כרמל, חברת אבן ישראל
ענבר וייס, מהנדסת העיר בית שמש
דניאלה פוסק, בצלאל

4. איזונים ובלמים של תהליך התכנון - פנינו לאן?

במושג יבחנו ההשלכות החברתיות והסביבתיות של יוזמות הממשלה לשינויים במערכת התכנון והבנייה, באמצעות חוק ההסדרים וחוקים נוספים, על מבנה מערכת התכנון, תהליכי קבלת החלטות, מערך האיזונים והבלמים, איכות התכנון ותוצריו. יערך דיון בהשלכה עלך תכניות לפיתוח תשתיות לאומיות, שטחים פתוחים, הליכי התחדשות עירונית, דיור חברתי, הסביבה, הבריאות והתושבים.

יו"ר: נילי שחורי, תכנון ערים ופיתוח כלכלי

דוברים:

מירב אהרון גוטמן, הטכניון
ערן פייטלסון, האוניברסיטה העברית
חנה מורן, מורן תכנון ערים ואזורים
איילה גלדמן, המשרד להגנת הסביבה
אסף זנזורי, החברה להגנת הטבע
דרור בוימל, החברה להגנת הטבע

5. התחדשות עירונית - "צעד אחד קדימה" - לא רק בנינים

התחדשות עירונית ככלי התערבות תכנוני ממשיך לאתגר את ציבור המתכננים, מקבלי החלטות ותושבי העיר. איך ניתן לייצר התחדשות אורגנית – מתמשכת התורמת ליצירת עירוניות מוצלחת ולאיכות חיים עירונית טובה יותר ששמה דגש על צרכי התושבים, על הקיים, המרחב הציבורי עירוני, גמישות מחשבתית ותכנון בר קיימא? כיצד לתכנן את הרצוי ולא המצוי? על השינוי המחשבתי נעסוק דרך דוגמאות מערים הרחוקות מתל אביב-נוף הגליל, ערד, ירוחם, מצפה רמון ונהריה.

יו"ר: חדוה פיניש, אסטרטגיה אורבנית

דוברים:

מיכל יוקלה, סטודיו מיא מיכל יוקלה אדריכלים
דודי גלור, גלור תכנון ואדריכלות בע"מ
אריאל שרעבי, אריאל שרעבי אדריכלות ובינוי ערים
דרור גרשון, עירית סולסי, אדריכלים אורבניים
אהוד בסט, גיא אורצקי, בסט אדריכלים, אורצקי אדריכלים בע"מ

6. מרכז העיר המזרחית בירושלים, לאן?

חלק גדול משטח מע"ר מזרח אינו מוסדר תכנונית, ומשווע להסדרה אורבנית ותפקודית. בשנים האחרונות, משקיעים עיריית ירושלים וגופי תכנון עירוניים בשדרוג המרחב הציבורי ובתכנון עירוני צופה פני עתיד. במושג נכיר את המרחב של מע"ר מזרח, ההיסטוריה שלו וערכיו השימוריים, את תכנית המתאר החדשה, ואת מגמות הפיתוח של המרחב הציבורי. יוצגו נקודות מבט מגוונות לגבי המצב הקיים ומאמצי התכנון, המתרחשים במרחב אליו מתנקזת המציאות המורכבת ביותר של העיר ירושלים.

יו"ר: שרי קרוניש, אדריכלית עמותת במקום

דוברים:

טארק נאסר, אדריכל ומתכנן עירוני, מייסד סינסילה (הרצאה באנגלית)
שמוליק גרואג, אדריכל, מתכנן ומומחה לשימור
רחל וינר, משרד רחל וינר אדריכלות נוף בע"מ
מוחמד קיימרי, מתכנן ערים, מהנדס בנין ושמאי מקרקעין

7. קהילות בעיר

קהילות במרחב העירוני מתמודדות עם חיי השגרה בעיר לצד שחקנים נוספים במרחב, היוצרים לעיתים מפגש וחיכוך. הציבור לעיתים חש בשחיקה וחוסר אמון אל מול מערכות התכנון. במושג נדון על מודלים לבניית אמון בתהליכי שיתוף הציבור, מתודות דיגיטליות לבניית כלים לתכנון משתף, והוספת קומה בעזרת מידע ריאליסטי ואנליטי כבסיס לדיון תכנוני משתף. נשמע על תהליכים ביוזמה מלמטה, כגון תרומת קהילת מפרש להתחדשות עירונית בחיפה ומודל חדש לפיתוח מרחבים משותפים ובטוחים עבור כולם.

יו"ר: תמר ברגר, עדן-החברה לפיתוח כלכלי בירושלים

דוברים:

בני פירשט, האוניברסיטה העברית
דורון רוהטין, יעד אדריכלים ומתכנני ערים ונוף בע"מ
בת-אל יוסף רביד, חדר המצב החברתי, הטכניון
שלומית פלינט-אשרי, אוניברסיטת בר אילן
מריק שטרן, מכון ירושלים למחקרי מדיניות

8. כותרת: מרכזי תחבורה ציבורית – מנוע להתחדשות ושילוב עירונית

החל משנות ה-70 וה-80 של המאה הקודמת, מענה לצרכי ניידות במרכזי הערים בישראל, התבסס בעיקר על תשתיות לטובת תנועת הרכב פרטי ולצידן, הסדרים לתנועת התחבורה הציבורית. הנכונות לנקוט בריסון של הרכב הפרטי באזורים בעלי נגישות גבוה בתחבורה פותח הזדמנויות חדשות להתחדשות עירונית סביב מוקדי תח"צ ואף לשימוש בתחבורה ציבורית כרכיב גישור בין צידי הכביש ובמתן הסדרים להולכי רגל. המושב יציג דוגמאות לפרויקטים: פרויקט ציר רגו, האבים התחבורתיים, ותחנות מעבר ראשיות.

יו"ר: בקי שליסלברג, סמנכ"לית תכנית אב, נתיבי איילון

דוברים:

אורי כפרי, אגף תחבורה, נתיבי איילון
ליאור מסינג, חברת נתיבי איילון
שרי קלאוס, אתוס אדריכלות תכנון וסביבה בע"מ
שרון לוי, אתוס אדריכלות תכנון וסביבה בע"מ

9. מתעשייה מסורתית לעירוב שימושים - תהליך התחדשות אזורי תעשייה עירוניים בישראל

נעסוק בתהליך התחדשות אזורי תעשייה עירוניים ממרחבי תעשייה מסורתית למעורבי שימושים. כיצד עיר מתמודדת עם תהליך התחדשות המתפרס על פני שנים ארוכות? האם יש מקום לבתי מלאכה מסורתיים בעיר כיום, והאם תעשיות מתקדמות יכולות להשתלב יחד מגורים? מהם היתרונות והחסרונות של תכנית סטטוטורית ומסמך מדיניות בבואה לייצר התחדשות אזור תעשייה בלב העיר? נבחן שאלות אלה מנקודת מבט אדריכלית, תכנונית, ויזמית ונגבש תובנות.

יו"ר: מיכל קורח, מכון ירושלים למחקרי מדיניות

דוברים:

חמי גרא, מכון ירושלים למחקרי מדיניות
שירה גליטמן, מליס אדריכלות ובינוי ערים בע"מ
נטע סטרומצה, לי רום-כספי, גורדון אדריכלים
רינה דגני, יו"ר גיאוקרטוגרפיה

10. תכנון ודחיקה בעיר

'דחיקות' היא מצב פוליטי, כלכלי חברתי ומרחבי בו שרויים מיעוטים תחת איום מן הזכות לדזור. הפאנל יעסוק בהיבטים שונים של דחיקות דרך ארבעה מקרי בוחן שונים: ערי הפיתוח, המרחב הגאה בבאר שבע, תהליכי התחדשות עירונית בבאר שבע והתנגדות תושבי רהט לותמ"ל.

יו"ר: עודד הס, האוני' הפתוחה

דוברים:

רני מנדלבאום, אוני' תל אביב ואוני' ספיאנצה של רומא,
חן משגב, האוני' הפתוחה,
הילה צבן, המכללה האקדמית כנרת,
ארז צפדיה, המכללה האקדמית ספיר, עודד הס, האוני' הפתוחה

11. ערים במשבר האקלים: בין אוכלוסיות פגיעות להערכות מיטבית למשבר האקלים

החלטת ממשלה 4079 "הערכות ישראל להסתגלות לשינויי אקלים: יישום ההמלצות לממשלה לאסטרטגיה ותוכנית פעולה" קובעת כי מדינת ישראל מכירה בהתרחשות שינויי אקלים עולמיים ובצורך להערכות לקראתם. מבין השאלות שננסה לענות עליהן: מהם הסיכונים הצפויים לנו בערי ישראל הצפופות? מה ההגדרה של "פגיעות" ומה מאפשרת הבנת מרכיבי הפגיעות לתכנון עירוני הנערך לבאות? כיצד ניתן להגדיל את יכולת ההסתגלות של ערים למצבי סיכון נקודתיים או מתמשכים, בעזרת תכנון עירוני? ועוד.

יו"ר: רוד זיסו-כהן, מרכז השל לקיימות

דוברים:

רוני כספי, קרן ברל כצנלסון.
עמיאל וסל, המשרד להגנת הסביבה.
שרון שפר, אדריכלית העיר ראשון לציון.
איימן טבעוני, משרד אדריכלים בינלאומי, הטכניון, בצלאל
הדס בשן, יועצת לתכנון אסטרטגי וניהול שטחים פתוחים
מוטי קפלן, מוטי קפלן מתכננים בע"מ, הטכניון

12. תכנון אתרי טבע עירוניים קהילתיים

נסקור את אתרי הטבע העירוניים ותפקידם בסביבה עירונית מתחדשת. תועלות של אתר טבע עירוני עצומות הן מבחינה חברתית-קהילתית, ציבורית וחינוכית, והן מבחינת אקולוגית. הן מתעצמות בעידן של שינוי אקלים – שבו גדל הצורך בניהול מי הנגר העירוניים ובעקבות גידול האוכלוסין ותנופת הפיתוח שכן עם הזמן, מתמעטים שטחי הטבע ביחס לאוכלוסייה הגדלה. מה צריך לעשות כדי שנראה עוד אתרי טבע עירוניים קהילתיים מוקמים בירושלים ובישראל בכלל ומדוע זה עדיין לא קרה בפועל?

יו"ר: יעל זילברשטיין-ברזידה, החברה להגנת הטבע

דוברים:

תמר רביב, המשרד להגנת הסביבה
שחר סולר, מנהל התכנון
ענת פז-בנימיני, מיה עתידה, דניאל חנין-בקר, החברה להגנת הטבע
נר מרגלית, יערה ישראלי, עיריית ירושלים
רז מטלון, שלף מטלון אדריכלי נוף בע"מ
חוי לבנה, בעלת משרד 1:1 אדריכלות נוף ועיצוב אורבני

סבב שלישי 16:30 – 18:00

1. טכנולוגיה והעיר

האם "העיר החכמה" יכולה להיות גם "העיר הצודקת"? נבחן כיצד הדיגיטציה העירונית משנה את הידע העירוני, מעצבת מחדש סדרי עדיפויות בתכנון ודרך כך גם יוצרת מחדש, ולרוב מנציחה, דפוסים של מרכז ופריפריה בערים וסביבותיהן. נבקש לבחון שאלות אלו מנקודת המבט של השוליים המעמדיים והאתנו-לאומיים בחברה בישראל בקצוות המטרופוליניים ולהציע פיתוחים שונים של כלים לשיתוף ציבור מבוססי מודלים, סביבות אימרסיביות ומערכי מידע דיגיטליים.

יו"ר: חגית קיסר, אוני' בן גוריון

דוברים:

אורן יפתחאל, אוני' בן גוריון
אריגי סרחאן, יועצת לקידום תכנון ובנייה במשרדי הממשלה ורשויות מקומיות
לובנה א-סאנע, בצלאל
רז וינר, מעבדת חדר המצב החברתי, הטכניון
יונתן דורטהיימר, אוני' אריאל

2. תכנון לשם שינוי – התחדשות מרכזי ערים בתהליכי עומק ושותפויות אסטרטגיות

מרכזי הערים בישראל הם מרחבים משמעותיים למרקם העירוני וחשובים לרבים מתושבי/ות העיר, הם בעלי מטען חברתי, היסטורי, תרבותי וכלכלי, אך ברבות מן הערים מאופיינים בהזנחה ובהתיישנות התשתיות והפעילות המקומית. במושב זה יוצגו תהליכי עומק ושותפויות אסטרטגיות שמובילות תכניות הפעלות ברשויות המקומיות המקדמות התחדשות פיזית, חברתית וסביבתית במרכזי הערים ברחבי הארץ, בתפיסות ובכלים לא שגרתיים וחדשניים, בקרית ביאליק, טירה, בית שמש ואשדוד, ערד וגגות ירושלים.

יו"ר: יסמין יותם, אורבן 95

דוברים:

לירון דן, תכנית העירה
מיכל בלייכר, אורבן 95, טכניון, סטודיו 1:1
מתן ישראלי, ארגון גג, ירושלים
ענת הורביץ הראל, יועצת לתכנית אורבן 95
הילה לוטן, תכנית העירה

3. משבר הדיור בחברה החרדית

המושג מציע מבט מבפנים על מאפייני הדיור, אתגרים ודילמות ודגשים תכנוניים שיסיעו לשיפור וטיוב תכניות המיועדות לחברה החרדית: מה צריך הציבור החרדי? איך רוכשים דירה במציאות צפופה? בידול או שילוב? ועוד.

יו"ר: בנצי ראקוב, פורום מתכננים חרדים ומכון חרדי למחקרי מדיניות

דוברים:

נתן אלנתן, ראש מטה התכנון הלאומי
בנצי ראקוב, מייסד פורום מתכננים חרדים ומכון חרדי למחקרי מדיניות
שי שטרן, אוני-בר-אילן
אריאל פינקלשטיין, המכון הישראלי לדמוקרטיה

4. שימור וזהות עירונית

הצורך במציאת איזון בין צרכי הפיתוח והתחדשות ובין שימור מארג זהויות ושימור מורשת אורבנית ואנושית הינו תהליך מורכב ורווי קונפליקטים הדורש שילוב "מלמטה" ו-"מלמעלה". המושב יעסוק בסוגיית השימור מול פיתוח בין היתר על ידי הצגת הסיפור התל אביבי, הסיפור החיפאי והסיפור הבאר שבעי.

יו"ר: שלומית פלינט-אשרי, אוני בר – אילן

דוברים:

ארי כהן, ארי כהן ומיכאל וינד אדריכלות ובינוי ערים
אירית צרף נתניהו, אירית צרף נתניהו אדריכלים
עמרי זליכה, הטכניון
עדי אלחלל הרפז, הטכניון
עינת מנדלסון, הטכניון

5. נחלים, רחובות, קהילות, חללים, עסקים... והעיר שביניהם

תכניות-עיר רבות, מתעלמות מן המרחבים הציבוריים והשפעותיהם על פניה של העיר. הצלחתה של עיר טמונה במרכיביה - רחובות, כיכרות ושדרות, שטחי ירק וחללים ציבוריים, ובעירוב ותמהיל השימושים, היחסים והזיקות ביניהם לבין עצמם, וביניהם ובין תושבי העיר. המושב שלפנינו ידון בשלל המרכיבים - הפיזיים והחברתיים - הבונים עיר טובה, ובמקרי בוחן - ראויים ומוצלחים, יותר או פחות, בבניית עיר בכלל וכמרכיב מהותי בהתחדשות עירונית בפרט.

יו"רים: מוטי קפלן, מוטי קפלן מתכננים בע"מ, הטכניון ושיר גרביץ-סלע, הטכניון

דוברים:

מוטי קפלן, מוטי קפלן מתכננים בע"מ, הטכניון
מתן סעד, ארגון 'הרשת' בבאר שבע
טלי ברגל, עיריית תל אביב-יפו
יהודה עירוני, מתכנן ערים, יועץ עסקי-כלכלי למנהל התכנון
סוניה קופרמן, אדרי' נוף יעד אדריכלים

6. כיצד ניתן להגדיל את מלאי הדיור במזרח ירושלים

במושב יושם זרקור על סוגיות הדיור בירושלים המזרחית: פערים אדירים בהיצע ואיכות הדיור בין מזרח ירושלים ומערבה, מחסור אדיר ביחידות דיור פורמליות, סכנות הטמונות בנייה הבלתי פורמלית, תהליכי התכנון והסדרת מקרקעין, וההזדמנויות התכנוניות להגדלת מלאי הדיור. המושב מכנס יחדיו קולות מגוונים תוך התייחסות לשאלה המרכזית של המושב: כיצד ניתן להגדיל את מלאי הדיור בירושלים המזרחית חרף כל המגבלות?

יו"ר: מליחה זגייר, הקליניקה האורבנית האוני' העברית

דוברים:

אפרת כהן-בר, עמותת במקום
נועה חדות, אגף תכנון העיר, עיריית ירושלים
אסמאעיל סאלח, אדריכל ומתכנן ערים
מוראד נתשה, הרשות לפיתוח מזרח ירושלים (פמ"י)

7. חדשנות עירונית - כלים מתקדמים להערכת תכנון

כלים מתקדמים להערכת תכנון הם פועל יוצא של שימוש בכלים ממוחשבים ודיגיטליים בתכנון. המושב יציג יוזמות מתקדמות המשלבות בהליכי תכנון איסוף מידע ובניית מדדי הערכת איכות תכנון ועסוק במידת ישימותם של הכלים עבור מגוון השחקנים בהליך התכנון.

יו"ר: נורית אלפסי, אוני' בן גוריון

דוברים:

דניאלה פז-ארז, פז כלכלה והנדסה
רות אברהם, המועצה הישראלית לבניה ירוקה
אור מוסקוביץ, הטכניון
מיכל צחור, אוני' בן גוריון
רוני בר, מנהל התכנון
רחל קטושבסקי, מחוז דרום מינהל התכנון

8. פרויקטי תחבורה והשפעתם על המרחב העירוני

בשנים האחרונות חל מפנה לטובה בהשקעה ובתשומת הלב הממשלתית לפרויקטי תחבורה ציבורית, בדגש על מערכות תחבורה עתירות נוסעים (מתע"ן). כניסת מערכות מתע"ן משנה סדרי עולם במרחב העירוני, ומהווה הזדמנות חד-פעמית לשינוי של ההיררכיה התחבורתית ויצירת מרחבים אורבניים מוטי-הליכה, שוקקים, ותוססים. מושב זה יבחן הזדמנות זו דרך מקרי מבחן: חולון, ושלושת קווי המטרו המתוכננים; תל אביב-יפו, ופרויקט שדרת הקרייה, וירושלים, המתכננת את מרכז העיר במציאות של אחרי הקו האדום.

יו"ר: יונתן רוזין, מתכנן תחבורה

דוברים:

דני גבעון, תכנית אב לתחבורה ירושלים
אלמוג שייר, תכנית אב לתחבורה ירושלים
ארז קאופמן, ואנה יוגב, חברת מנעד
אדר' תומר לאוה, אדריכל העיר חולון
אדר' יעל קאופמן-פרידמן, ס. מהנדס העיר חולון

9. תכנון מוקדי תעסוקה כמנוע לשינוי כלכלי-חברתי במזרח ירושלים

המושב יעסוק במהלך תכנוני נרחב בהובלת עיריית י-ם יחד עם פמ"י והרל"י להקמת מוקדי יזמות ותעסוקה מעורבת שימושים במז' י-ם ויצג דוגמאות של תהליכי תכנון וכליים יישומיים שפותחו במסגרת קידום תכנון לתעסוקה.

יו"ר: יערה איסר ודבי חוברס-דהאן, דבי חוברס-דהאן תכנון וניהול

דוברים:

יערה איסר, יחידה לפיתוח מז' ירושלים
צביקה מינץ, יועץ פרוגרמות-תכנון במרחב
נילי חר"ג, ארכטיק אדריכלים
איסלאם דעיס, מנהל קהילתי אבו-טור, הקליניקה האורבנית, האוני' העברית
יערה רוזנר-מנור, הקליניקה האורבנית, האוני' העברית

10. לחשוב מחדש על מרכזי התעסוקה בערים

העבודה תופסת חלק מרכזי מחיינו, אבל אנו מקדישים מעט מאוד מחשבה ליחסים המרחביים בין מגורים ועבודה. מה המקום של אזורי התעסוקה בעיר? מה הקשר של העיר אל מרחבי התעשייה שלה? במושב נבקש לחשוב מחדש על הממשקים בין העיר למרחבי התעסוקה והתעשייה שלה ועל מקומם במרקם העירוני ובכלכלה העירונית, תוך למידה משלושה מקרי מבחן ברחבי הארץ: ירוחם, כפר סבא רעננה, וקריית שמונה.

יו"ר: מירב בטט, משרד הכלכלה והתעשייה חן רוזנק, "פאבליקה"

דוברים:

מרב בטט, תכנון ומחקר משרד הכלכלה והתעשייה
חן רוזנק, משרד לייעוץ אסטרטגי "פאבליקה"
רות אברהם, המועצה הישראלית לבניה ירוקה
מיכל קלי גוטמכר אדר' העיר רעננה, ומיכל שרייבר גלבנדורף, אדר' העיר כפר סבא
ירדן ארליך, אגף לפיתוח כלכלי, עיריית קרית שמונה